

การผสมและคัดเลือกพันธุ์หน่อไม้ฝรั่ง ชุดที่ 2

Breeding and Selection of Asparagus Varieties Series 2

นันทนา โพธิ์สุข^{1/} อำนวย อรรถสังรอง^{2/}

บทคัดย่อ

การผสมและคัดเลือกพันธุ์หน่อไม้ฝรั่งชุดที่ 2 ที่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัยและพัฒนาการปรับปรุงคุณภาพต้นพันธุ์และเมล็ดพันธุ์หน่อไม้ฝรั่งที่ได้จากการผสมข้ามพันธุ์ ดำเนินการระหว่าง ปี 2559-2563 ปลูกและคัดเลือกสายพันธุ์หน่อไม้ฝรั่งโดยใช้ KC417-3 KC521-2 และ KC207-4 เป็นต้นแม่ และ F1 Green tower hybrid Tainan Selection 2 Tainan Selection 3 Tainan Selection 4 Asp. ผลิตหน่อขาว (เปรู) และ Asp. เกษตรกร (เยอรมัน) เป็นต้นพ่อ จากนั้นปลูกคัดเลือกแบบเก็บรวม (Bulk selection) การผสมข้ามพันธุ์กับคู่ผสมต่างๆในปี 2560-2561 ได้ต้นกล้าหน่อไม้ฝรั่งปลูกแปลงเพื่อคัดเลือกต้นทั้งหมด 15 คู่ผสม ปลูกแปลงคัดเลือก 439 ต้น การคัดเลือกต้นในปี 2562 ได้ต้นคัดเลือกที่มีลักษณะดีสามารถปรับสภาพแวดล้อมได้ดีในสภาพแปลงปลูก คัดเลือกไว้ได้ 10 สายพันธุ์ ได้แก่ AK6201 AK6202 AK6203 AK6204 AK6205 AK6207 AK6208 AK6212 และ AK6213 แยกออกเป็นต้นตัวเมีย 57 ต้น ต้นตัวผู้ 43 ต้น รวมจำนวน 100 ต้น ดูแลรักษาการเจริญเติบโต แล้วปล่อยให้ผสมกันเองภายในกลุ่ม แต่ละสายพันธุ์ที่คัดเลือก เก็บรวบรวมเมล็ดพันธุ์ ได้จำนวนเมล็ดระหว่าง 112 - 2,782 เมล็ด และเก็บเกี่ยวผลผลิตหน่อไม้ฝรั่งสายพันธุ์คัดเลือกทั้ง 10 สายพันธุ์ได้ 2 ครั้ง ระหว่างเดือนพฤษภาคม-กันยายน 2563 รวมระยะเวลาเก็บเกี่ยว 4 เดือน หน่อไม้ฝรั่งสายพันธุ์คัดเลือกทั้ง 10 สายพันธุ์ ให้ผลผลิตรวมระหว่าง 67.29 - 289.00 กิโลกรัมต่อไร่ ให้จำนวนหน่อระหว่าง 13.13 - 29.75 หน่อต่อไร่ โดยหน่อไม้ฝรั่งสายพันธุ์ AK6201 ให้ผลผลิตรวม ผลผลิตมาตรฐาน ผลผลิตเกรดตลาดทั่วไป และจำนวนเมล็ดสูงสุด

คำสำคัญ : หน่อไม้ฝรั่ง, การผสมพันธุ์, การคัดเลือกแบบเก็บรวม, สายพันธุ์, เมล็ดพันธุ์

Keywords : asparagus (*Asparagus officinalis* Linn.), hybridization, bulk selection method, varieties, seed

^{1/} ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี (Kanchanaburi Agricultural Research and Development Center)

^{2/} สถาบันวิจัยพืชสวน (Horticultural Research Institute)